

07.12.2005

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle

Ville

Asia

SUOMEN HALLITUKSEN VASTINE EY 226 ARTIKLAN MUKAISESSA ASIASSA C-342/05, EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO VASTAAN SUOMI

SUOMEN HALLITUKSEN antama VASTINE

ASIASSA C-342/05

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, asiamiehinään Michael van BEEK, oikeudellinen neuvonantaja, sekä Ilkka KOSKINEN, oikeudellisen yksikön jäsen, prosessiosoite Luxemburgissa komission oikeudellisen yksikön jäsen Luis ESCOBAR GUERRERO, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaan

SUOMEN TASAVALTA, asiamiehenään valtionasiamies Elisabeth Byglin, jonka prosessiosoite Luxemburgissa on Ambassade de Finlande, 2 rue Heine, L-1720 Luxembourg.

1. Suomen hallitus on 26.9.2005 vastaanottanut Euroopan yhteisöjen komission Suomen tasavaltaa vastaan nostaman EY 226 artiklan mukaisen jäsenyysvelvoitteiden rikkomista koskevan kanteen. Kanne on merkitty yhteisöjen tuomioistuimen rekisteriin asianumerolla C-342/05. Yhteisöjen tuomioistuin on pyynnöstä pidentänyt Suomen vastineen antamiselle asetetun määräajan päättymään 7.12.2005.
2. Komissio vaatii kannekirjelmässään yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Suomen tasavalta on jättänyt täyttämättä luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun direktiivin 92/43/ETY¹ (jäljempänä luontodirektiivi) 12 artiklan 1 kohdan ja 16 artiklan 1 kohdan mukaiset velvollisuutensa, koska Suomi sallii säännöllisesti suden metsästyksen 16 artiklan 1 kohdassa vahvistettujen poikkeusperusteiden vastaisesti.
3. Suomi kiistää komission kanteen kokonaisuudessaan ja pyytää, että yhteisöjen tuomioistuin hylkää kanteen ja velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
4. Seuraavassa Suomi käy aluksi lyhyesti läpi kanteen taustalla olevat tosiseikat. Tämän jälkeen kuvataan voimassa olevat asiaa koskevat relevantit oikeussäännöt sekä susien pyyntilupa- ja seurantajärjestelmä. Lopuksi Suomi käy läpi erikseen komission kanteessaan esittämät väitteet.

1. TOSISEIKASTO

1.1. Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

5. Komissio aloitti esillä olevan valvontamenettelyn antamalla Suomelle 10.4.2001 päivätyin virallisen huomautuksen. Komissio kiinnitti huomiota Suomen lainsäädännön yhdenmukaisuuteen luontodirektiivin kanssa sekä direktiivin puutteelliseen soveltamiseen Suomessa. Komission huomautus koski sutta, karhua ja ilvestä.
6. Suomi ilmoitti 5.7.2001 päivätyssä vastauksessaan², että Suomi muuttaa metsästysasetuksen 28 §:n sanamuodot vastaamaan luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan sanamuo-

¹ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta, EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

² 5.7.2001 päiväty vastausta komission viralliseen huomautukseen, HELD1251-34.

toja. Lisäksi Suomi täsmensi kantojen suuruutta koskevia määritelmiä ja tietoja. Suomi totesi, että perustetta "ei muuta tyydyttävää ratkaisua" sovelletaan erikseen jokaiseen pyyntilupaan ja että Suomessa on käytössä monia erilaisia keinoja vahinkojen vähentämiseen. Nämä eivät kuitenkaan aina toimi. Poikkeusperusteita on sovellettu asianmukaisesti. Poikkeusperusteita sovellettaessa metsästys pohjautuu tieteelliseen selvitykseen ja Suomessa oleva järjestelmä on johtanut suurpetokantojen tasaiseen kasvuun.

7. Komissio jatkoi valvontamenettelyä antamalla Suomelle 26.6.2002 päivätyn perustelun lausunnon. Perusteltu lausunto koski sutta, karhua ja ilvestä. Komissio katsoi, että suden suojelun taso ei Suomessa ole suotuisa ja että on kyseenalaista, onko karhu- ja ilveskantojen suojelun taso suotuisa. Lisäksi komissio katsoi, että on olemassa muu tyydyttävä ratkaisu ja että Suomessa sovellettava käytäntö on 16 artiklan 1 kohdan poikkeusperusteiden vastainen.
8. Suomi katsoi 26.8.2002 päivätyssä vastauksessaan³, että Suomi ei ollut rikkonut luontodirektiivin määräyksiä komission perustellussa lausunnossa esittämällä tavalla. Suomessa voimassa olevan pyyntilupajärjestelmän osalta Suomi totesi, että susi poronhoitoalueen ulkopuolella on rauhoitettu ympäri vuoden. Suojelusta voidaan poiketa vain metsästysasetuksen 28 §:n mukaan luontodirektiivin 16 artiklassa säädettyjen poikkeusperusteiden mukaisesti. Metsästys voi tapahtua vain säädettyinä ajankohtana ja siihen tarvitaan pyyntilupa, joka voidaan myöntää vain luontodirektiivin 16 artiklan poikkeusperusteiden täytyessä. Suomi totesi, että susikannat olivat runsastuneet ja levittäytyneet sekä että kannan rakenne ja pentuetuotto olivat kehittyneet suotuisaan suuntaan. Muun tyydyttävän ratkaisun osalta Suomi katsoi, että Suomessa on käytössä monia erilaisia keinoja vahinkojen ehkäisemiseksi ja että tätä perustetta sovelletaan erikseen jokaiseen pyyntilupaan. Suomi katsoi, että poikkeusperusteita oli käytetty asianmukaisesti.

1.2. Yhteisön oikeus

9. Luontodirektiivin 92/43/ETY 1 artiklassa määritetään, mitä tarkoitetaan lajin suojelun tasolla. Luontodirektiivin mukaan lajin suojelun tasolla tarkoitetaan eri tekijöiden yhteisvaikutusta, jotka voivat vaikuttaa lajin levinneisyyteen ja lukuisuuteen pitkällä aikavälillä. Lajin suojelun taso katsotaan suotuisaksi, kun kannan kehitystiedot osoittavat

³ 26.8.2002 päivätty vastaus komission perusteltuun lausuntoon, HEL0216-26.

lajin pystyvän selviytymään pitkällä aikavälillä luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana, lajin levinneisyysalue ei pienene ja lajin pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee olemaan riittävän laaja elinympäristö.

1 artikla

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

i) "lajin suojelun tasolla" eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka voi vaikuttaa lajin kantojen levinneisyyteen ja lukuisuuteen pitkällä aikavälillä 2 artiklassa tarkoitetulla alueella;

"Suojelun taso" katsotaan "suotuisaksi" kun:

- kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että tämä laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana, ja

- lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa, ja

- lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö;

10. Luontodirektiivin 12 artiklassa veloitetaan jäsenvaltiot ottamaan käyttöön luontodirektiivin liitteessä IV olevassa a kohdassa mainittuja eläinlajeja koskeva tiukka suojelujärjestelmä. Suomen osalta susi porohoitoalueen ulkopuolella on mainittu liitteessä IV.

12 artikla

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet liitteessä IV olevassa a kohdassa olevia eläinlajeja koskevan tiukan suojelujärjestelmän käyttöönottamiseksi niiden luontaisella levinneisyysalueella ja kiellettävä:

a) kaikki näiden lajien yksilöitä koskeva tahallinen pyydystäminen tai tappaminen luonnossa;

11. Luontodirektiivin 16 artiklassa säädetään mahdollisuudesta poiketa tiukasta suojelujärjestelmästä. Luontodirektiivin mukaan jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja jollei poikkeus haittaa lajin suotuisan suojelun tason säilyttämistä, jäsenvaltio voi poiketa tietyn lajin tiukasta suojelujärjestelmästä muun muassa erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi sekä kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta koskevista tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä.

16 artikla

1. Jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja jollei poikkeus haittaa kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella le-

vinneisyysalueella, jäsenvaltiot voivat poiketa 12, 13 ja 14 artiklan ja 15 artiklan a ja b alakohdan säännöksistä:

- a) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi ja luontotyyppien säilyttämiseksi;
- b) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta sekä vesistöjä ja muuta omaisuutta;
- c) kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta koskevista tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle;
- d) näiden lajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- ja uudelleentuttamistarkoituksessa ja näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen;
- e) salliakseen tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen liitteessä IV olevien lajien yksilöiden ottamisen ja hallussapidon kansallisten toimivaltaisten viranomaisten määrittelemissä rajoissa.

1.3. Kansallinen lainsäädäntö

12. Komissio ei kanteessaan puutu Suomen lainsäädännön yhteisön oikeuden mukaisuuteen. Oikean kuvan saamiseksi Suomessa voimassa olevasta järjestelmästä Suomi selostaa kuitenkin seuraavassa relevanteilta osin asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön.
13. Suden metsästämistä säädellään Suomessa metsästyslailla (615/1993) ja metsästysasetuksella (666/1993) luontodirektiivin liitteessä IV mainittujen lajien tiukkaa suojelujärjestelmää koskevien edellytysten mukaisesti.
14. Luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan määräykset tiukan suojelujärjestelmän käyttöönottamisesta on pantu täytäntöön metsästysasetuksen 24 §:llä. Metsästysasetuksen 24 §:n 2 momentin mukaan susi poronhoitoalueen ulkopuolella on rauhoitettu ympäri vuoden.
15. Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan poikkeusperusteet on pantu täytäntöön metsästysasetuksen 28 §:llä, jota muutettiin komission antaman virallisen huomautuksen jälkeen. Metsästysasetuksen 28 §:n sanamuotoa tiukennettiin tuolloin vastaamaan luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan sanamuotoja. Kuten edellä on todettu, komissio ei ole

kanteessaan puuttunut Suomen lainsäädännön yhteisön oikeuden mukaisuuteen tältä osin.

28 § (869/1998) *Poikkeus suden, - - - rauhoitusajoista (224/2001)*

Jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä metsästys haittaa suotuisan suojelutason säilyttämistä, voidaan 24 §:n 2 momentissa säädetyistä suden, - - - yleisistä rauhoitusajoista poiketa:

- 1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi;
- 2) maataloudelle, metsätaloudelle, kalastukselle, eläintenpidolle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon estämiseksi;
- 3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle; sekä
- 4) tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden ottamiseksi. (664/2001)

Edellä 1 momentissa mainituissa tarkoituksissa saa metsästä:

- 1) sutta poronhoitoalueen ulkopuolella 1.11.-31.3;

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun metsästykseseen on saatava pyyntilupa - - -

1.4. Pyyntilupajärjestelmä

16. Riittävän tarkan ja oikean kuvan saamiseksi Suomessa sovellettavasta pyyntilupajärjestelmästä seuraavassa selostetaan Suomessa voimassa oleva pyyntilupajärjestelmä sekä Suomessa noudatettava suurpetojen seurantajärjestelmä.
17. Susi poronhoitoalueen ulkopuolella on rauhoitettu ympäri vuoden. Tästä suojelusta voidaan metsästysasetuksen 28 §:n mukaan poiketa vain luontodirektiivin 16 artiklassa säädettyjen poikkeusperusteiden mukaisesti. Riistanhoitopiirin myöntämän pyyntiluvan nojalla tapahtuva metsästys voi tapahtua ainoastaan 28 §:ssä mainittuna ajankohtana.⁴ Suden metsästykseseen on saatava erillinen metsästyslain 10 §:ssä tarkoitettu pyyntilupa. Pyyntilupaa haetaan kirjallisesti paikalliselta riistanhoitopiiriltä.⁵
18. Metsästyslain 70 §:n (1009/2002) mukaan riistanhoitopiirien hallitusten jäseniin sekä niiden toimihenkilöihin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän suorittaessaan metsästyslain mukaisia tehtäviään. Riistanhoitopiirien hallitusten jäsenet ja toimihenkilöt toimivat siis virkavastuulla ja vastaavat siitä, että pyyntiluvat myönnetään voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.
19. Metsästysasetuksen 28 §:n mukaan riistanhoitopiirien on arvioitava tapauskohtaisesti se, täyttääkö hakemuksessa esitetty tilanne pykälässä mainitut poikkeusperusteet, toisin

⁴ Sutta saa metsästysasetuksen 28 §:n mukaan poikkeamisedellytysten täyttyessä metsästä 1.11. - 31.3. välisenä aikana.

⁵ Pyyntiluvista ja niiden myöntämisestä säädetään metsästysasetuksen 1-4 §:ssä ja poikkeamisesta rauhoituksesta 28 §:ssä.

sanoen haittaako metsästys lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä, onko hakemuksessa esitetylle tapaukselle tai tilanteelle löydettävissä muuta tyydyttävää ratkaisua ja täytyvätkö luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan a-c ja e-alakohdan mukaiset poikkeamisen edellytykset. Mikäli muu tyydyttävä ratkaisu on löydettävissä tai muut poikkeusperusteet eivät täyty, riistanhoitopiiri on metsästysasetuksen 28 §:n perusteella velvollinen hylkäämään hakemuksen.

20. Tiukasta suojelujärjestelmästä poikkeaminen harkitaan siten pyyntilupapäätöksittäin. Pyyntilupa myönnetään tapauskohtaisen harkinnan jälkeen pyyntilupaa hakeneelle henkilölle (pyyntiluvansaaja). Pyyntiluvassa rajataan pyyntiluvan nojalla metsästettävien yksilöiden määrä, yksilöidään pyynnissä käytettävä alue sekä määritetään aika, jonka pyyntilupa on voimassa.
21. Edellä mainittujen säännösten lisäksi riistanhoitopiirien erillistä tapauskohtaista päätöksentekoa rajoittaa maa- ja metsätalousministeriön määräämä alueellinen yläraja (ns. kiintiö).⁶ Ministeriön asettama raja on riistanhoitopiirien myöntämien yksittäisten pyyntilupien nojalla saaliiksi otettavien yksilöiden ehdoton yläraja ja siten sen tarkoituksena on varmistaa, ettei lajin suojelutasoa vaaranneta riistanhoitopiirien päätöksillä. Yläraja ei ole sellainen kiintiö, joka piirien tulisi pyrkiä täyttämään, eikä se ole pyyntiluvan myöntämisen peruste. Pyyntilupa on myönnettävä yksittäistapauksittain erikseen.
22. Ministeriön määräämä yläraja ei myöskään merkitse samaa kuin pyyntilupien määrä. Yläraja osoittaa sen määrän, joka voidaan biologisesti poistaa luontodirektiivin asettamien edellytysten vallitessa riistanhoitopiirien päätösten nojalla kantoja vaarantamatta. Riistanhoitopiirien pyyntilupapäätökset puolestaan osoittavat hallinnollisten päätöksenteojen määrän ja pyyntilupien nojalla saaliiksi saadut eläimet osoittavat pyyntilupien kautta toteutuneen poistuman kannasta.
23. Maa- ja metsätalousministeriön määräämä riistanhoitopiireille asetettu alueellinen yläraja perustuu Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (RKTL) sille toimittamaan arvioon susien todennäköisestä kannasta ennen metsästyskautta sekä arvioon kestävästä ve-

⁶ Metsästysasetuksen 2 §:n 3 momentin nojalla pyydettyjen eläinten määrää voidaan vähentää haetusta muun muassa, jos kannan tarkoituksenmukainen hoitaminen tätä edellyttää. Maa- ja metsätalousministeriö voi tarvittaessa antaa määräyksiä pyyntilupien nojalla sallittavan metsästyksen rajoittamisesta, pyyntiluvan myöntämisen edellytyksistä, pyyntiluvan myöntämisessä noudatettavasta menettelystä sekä sallittua metsästystä koskevasta selvityksestä.

rotusmäärästä. Kestävä verotusmäärä määritellään varovaisuusperiaatetta noudattaen sellaiseksi, ettei sen täyttyminenkään vaaranna kantoja.

24. Maa- ja metsätalousministeriö määrää riistanhoitopiirejä koskevan alueellisen ylärajan joka vuosi erikseen kunkin vuoden tilanteen mukaan. Näin ministeriö voi reagoida tarvittaessa nopeastikin, mikäli seuranta ja tutkimus osoittavat kantojen heikentyneen. Koska yläraja määrittää riistanhoitopiirien tekemien päätösten kautta tapahtuvan suurimman mahdollisen poistuman kannasta, ministeriö ottaa alueellista ylärajaa asettaessaan vähennyksenä huomioon kaikki tietoonsa tulleet muun muassa liikenneturmissa tai muutoin ihmisten toimesta kuolleet yksilöt. Vastaavasti riistanhoitopiirien tulee ylärajan määrittämisen jälkeen ottaa päätöksenteossaan vähennyksenä huomioon tietoonsa tulleet vastaavalla tavalla kuolleet yksilöt. Näin varmistetaan se, ettei ylärajaa ylitetä.
25. Maa- ja metsätalousministeriön antamalla määräyskirjeellä, jossa alueellinen yläraja asetetaan, mahdollistetaan paikallisella tasolla eli riistanhoitopiireissä tapahtuva päätöksenteko. Nykyisellään paikallinen päätöksenteko on mahdollistettu itäisen Suomen alueella, jossa susikanta on vahvin.⁷ Päätökset pyyntiluvista ja arvioinnit mahdollisuuksista käyttää muuta tyydyttävää ratkaisua tehdään tällöin alue- ja paikallistasolla. Näin pyyntiluvat voidaan kohdistaa tapauksiin, joissa tarve niiden käyttämiseen on suurin. Alue- ja paikallistasolla on erityistä tietämystä kunkin alueen tilanteesta, vahinkokokhteista, eläinten aiheuttamista uhkista sekä mahdollisuuksista käyttää muuta tyydyttävää ratkaisua. Toisaalta ministeriön asettama alueellinen yläraja varmistaa sen, että kantoja ei paikallisesta paineesta huolimatta voida verottaa liiaksi.
26. Riistanhoitopiirit voivat tehdä päätöksiä vain tietyille metsästysasetuksen 28 §:ssä säädetylle ajanjaksolle.⁸ Tapauksissa, joissa poikkeamisen edellytykset täyttyvät, mutta riistanhoitopiirin toimivalta ei enää mahdollista rauhoituksesta poikkeamista, maa- ja metsätalousministeriö voi tehdä päätöksen. Poikkeustapauksissa poliisiviranomainen voi lopettaa eläimen. Myös näitä poikkeamispäätöksiä sitovat luontodirektiivin mukaiset edellytykset ja myönteisiä päätöksiä voidaan tehdä vain tarpeen niin vaatiessa ja tilanteissa, joissa ei haitata susikannan kehittymistä. Kuten edellä on todettu, nämä poistumat kannasta otetaan vähennyksenä huomioon kyseisen alueen osalta joko kyseisen vuoden tai, jos se ei enää ole mahdollista ajankohdan vuoksi, seuraavan vuoden alueellista ylärajaa asetettaessa.

⁷ Muiden riistanhoitopiirien osalta on määrätty, ettei pyyntilupia suden metsästämiseksi tule myöntää.

27. Edellä kuvattu Suomessa voimassa oleva susia koskeva tiukka suojelujärjestelmä ja siitä sallittu tapauskohtainen poikkeaminen ovat johtaneet Suomen susikannan merkittävään kasvuun. Vuonna 1998 Suomessa oli 95 sutta ja 5 toimivaa susilaumaa, kun susia vuoden 2004 lopussa oli 185-200 yksilöä ja toimivia susilaumoja 16.⁹

1.5. Suurpetojen seuranta ja tutkimus Suomessa

28. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL on ainoa taho Suomessa, joka kattavasti seuraa suurpetokantojen kehitystä ja suorittaa suurpetoja koskevaa tutkimusta. Sen tuottamaa tietoa käytetään viranomaisten päätöksenteon pohjana.¹⁰
29. Suurpetokantojen runsauden arviointi Suomessa pohjautuu ensisijaisesti lisääntymis- ja pentuehavaintoihin. Suurpetohavaintoja kerää tehtävään koulutettu noin 1500 henkilöstä koostuva vapaaehtoinen havainnoitsijaverkosto. Kansalaiset ilmoittavat suurpetohavaintonsa näille nk. suurpetoyhdysmiehille, jotka käyvät maastossa paikan päällä varmistamassa havainnot ja raportoivat tästä RKTL:lle.
30. RKTL:n vähimmäiskanta-arviot pohjautuvat vapaaehtoisen suurpetoyhdyshenkilöverkoston kirjaamiin havaintoihin. Tiedonkeruuta on vahvistanut radio- tai gps-lähettimillä varustettujen yksilöiden liikkeiden seuraaminen.¹¹
31. Susikannan seurannassa erittäin keskeiseksi on vuodesta 1998 lähtien muodostunut RKTL:n oman henkilökunnan keräämä, radio- ja gps-lähettimien käyttöön ja lumijäljityksiin perustuva aineisto. Tutkimuksen johdosta tutkijoiden tiedot suden käyttäytymisestä ovat lisääntyneet, ja tämä on puolestaan johtanut entisestään tarkentuneisiin kanta-arvioihin.

⁸ Sutta saa metsästysasetuksen 28 §:n mukaan poikkeamisedellytysten täyttyessä metsästää 1.11. - 31.3. välisenä aikana.

⁹ Riistan tutkimuksen tiedote 203:1-7: Suurpetojen lukumäärä ja lisääntyminen vuonna 2004, Helsinki 22.8.2005, s. 4-5, vastineen liite 1.

¹⁰ RKTL:llä on läheistä yhteistyötä muiden Pohjoismaiden vastaavien tutkimuslaitosten kanssa sekä Venäjän Karjalan tutkijoiden kanssa.

¹¹ Tällä hetkellä on 15 sutta varustettu nk. gps-pannalla. Vuodesta 1998 lähtien on pannoitettu yhteensä 80 yksilöä.

2. OIKEUDELLINEN ARVIOINTI

2.1. Alustavia huomioita

32. Komission kanne on jossain määrin epämääräinen eikä siitä käy selkeästi ilmi, mitkä tarkkaan ottaen ovat ne komission väitteet ja väitteiden perustelut, joiden perusteella komissio katsoo Suomen rikkovan yhteisön oikeutta. Tämä vaikeuttaa jäsenvaltion mahdollisuuksia puolustautua.
33. Selvyyden vuoksi Suomi haluaa tuoda esiin muutamia yleisiä seikkoja kanteen kohteesta. Ensinnäkin on todettava, että kanne koskee vain poronhoitoalueen ulkopuolella olevia susia, jotka kuuluvat luontodirektiivin liitteen IV lajeihin.¹²
34. Toinen huomioitava seikka on, että kuten yhteisöjen tuomioistuin on vakiintuneesti oikeuskäytännössään katsonut, kanteen arvioinnin kannalta ratkaiseva ajankohta on perustellun lausunnon vastaamiselle asetetun määräajan päättyminen. Jäsenvaltion rikkomuksen perusteena ei näin ollen voi olla väitetty yhteisön oikeuden vastainen toimi, joka on tapahtunut tämän määräpäivän jälkeen.
35. Kolmas seikka, jonka Suomi haluaa ennen varsinaisiin väitteisiin vastaamista tuoda esiin, on näyttövelvollisuuden jakautuminen. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevassa menettelyssä komission on näytettävä toteen väitteensä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä. Sen tehtävänä on esittää yhteisöjen tuomioistuimelle tarvittavat seikat, jotta tämä voi todeta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen, eikä se tällöin voi nojautua minkäänlaisiin olettimiin.¹³
36. Komissio ei kanteessaan ole edes väittänyt, etteikö luontodirektiivin 12 ja 16 artiklaa olisi pantu asianmukaisesti täytäntöön Suomen lainsäädännössä. Komissio viittaa ainoastaan Suomessa noudatettavan käytännön yhteisön oikeuden vastaisuuteen.

¹² Poronhoitoalueella olevat sudet kuuluvat luontodirektiivin V lajeihin, eikä nyt esillä oleva kanne näin ollen koske näitä.

¹³ Asia C-434/01 Euroopan yhteisöjen komissio vastaan Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 6.11.2003, 21 kohta.

37. Komission tehtävänä on näin ollen nyt esillä olevassa asiassa esittää näyttö siitä, että Suomen noudattama käytäntö loukkaa luontodirektiivissä säädettyä tiukkaa suojelujärjestelmää sillä perusteella, ettei kyseistä järjestelmää koskevia poikkeuslupia myönnettäessä noudateta direktiivin 16 artiklan 1 kohdassa säädettyjä edellytyksiä.
38. Komissio ei kuitenkaan ole esittänyt yhteisön oikeuden vastaista käytäntöä koskevien väitteidensä tueksi mitään näyttöä. Näin ollen yhteisöjen tuomioistuimen tulisi Suomen näkemyksen mukaan hylätä esillä oleva kanne jo tällä perusteella.

2.2. Luontodirektiivin poikkeusperusteiden soveltaminen

39. Komissio katsoo kanteessaan, että susien metsästys on Suomessa sallittu laajuudessa, joka ylittää luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa asetetut edellytykset, koska suden suojelun taso ei ole Suomessa suotuisa, käytettävissä on muita vaihtoehtoisia tapoja ja susien pyyntilupia myönnetään säännöllisesti ilman, että on asianmukaisesti todennettu yhteys erityisen merkittävää vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin.
40. Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaan tiukasta suojelujärjestelmästä voidaan poiketa jos kolme edellytystä täyttyy: 1) ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua, 2) poikkeus ei häiritse suotuisan suojelun tason säilyttämistä ja 3) poikkeamiseen on erityinen peruste kuten erityisen merkittävien vahinkojen ehkäiseminen, kansanterveys taikka yleinen turvallisuus.
41. Suomi käsittelee näitä luontodirektiivissä säädettyjä poikkeamisen edellytyksiä seuraavassa erikseen komission väitteiden valossa ja siinä järjestyksessä kuin komissio on ne kanteessaan esittänyt.

2.2.1. Ei häiritse suotuisan suojelun tason säilyttämistä

42. Komissio viittaa kanteessaan raporttiin "Suomen lajien uhanalaisuus 2000", jossa on käytetty Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) uhanalaisuusluokitusta. Kyseisessä raportissa luokitellaan susi Suomessa erittäin uhanalaiseksi. Komission mukaan on selvää, että suden suojelun taso Suomessa ei ole suotuisa.¹⁴

¹⁴ Kanteen 34 kohta.

43. Suomi kiistää tämän komission tulkinnan.
44. Luontodirektiivin mukaan tiukasta suojelusta poikkeamisen edellytyksenä on, että poikkeaminen ei haittaa suotuisan suojelun tason säilyttämistä. Suomen näkemyksen mukaan tätä seikkaa on arvioitava luontodirektiivin nimenomaisten määräysten mukaisesti.
45. Kuten direktiivissä nimenomaisesti todetaan, lajin suojelun tasolla tarkoitetaan eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka voi vaikuttaa lajin kantojen levinneisyyteen ja lukuisuuteen pitkällä aikavälillä.¹⁵ Kyse on näin ollen eri tekijöitä koskevasta pitkän aikavälin kokonaisharkinnasta.
46. Luontodirektiivin 1 artiklan i) kohdan mukaan lajin suojelun taso katsotaan suotuisaksi, kun
- laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana,
 - lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene, ja
 - lajin kantojen säilymiseksi on ja tulee olemaan riittävän laaja elinympäristö.
47. Susikantojen kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että Suomen susikanta on vahvistunut merkittävästi viime vuosina. Suomessa oli vuoden 2004 lopulla arviolta 185-200 sutta. Susikanta on runsastunut niin, että vähimmäiskanta-arvio (185 yksilöä) on lähes kaksinkertainen vuoden 1998 arvioon (95 yksilöä) verrattuna.¹⁶
48. Susikanta on myös vahvistunut rakenteellisesti. Toimivien susilaumojen määrä on vuoden 1998 ja 2004 välillä kasvanut niin, että Suomessa havaittiin vuonna 2004 16 pentuetta¹⁷, kun niitä vuonna 1998 havaittiin viisi. Suomen susikanta on myös geneettisesti monimuotoinen, mikä on eräs merkittävä tekijä kannan vahvuutta arvioitaessa.

¹⁵ Luontodirektiivin 92/43/ETY 1 artiklan i kohta.

¹⁶ Riistantutkimuksen tiedote 203:1-7: Suurpetojen lukumäärä ja lisääntyminen vuonna 2004, Helsinki 22.8.2005, s. 4. (Liite 1) Vuonna 2002 Suomessa oli 135-145 sutta ja vähintään 11 (tod.näk. 12) pentuetta (Riistantutkimuksen tiedote 190:1-7: Suurpetojen lukumäärä ja lisääntyminen vuonna 2002, Helsinki 20.9.2003, s. 1.) (Liite 2)

¹⁷ Riistantutkimuksen tiedote 203:1-7: Suurpetojen lukumäärä ja lisääntyminen vuonna 2004, Helsinki 22.8.2005, s. 4. (Liite 1)

49. Sudet ovat niinikään levittäytyneet laajemmalle maantieteelliselle alueelle. Aikaisemmin susien vakituinen esiintyminen rajoittui Pohjois- ja Itä-Suomeen, mutta nykyisin kannan runsastuessa pesivän susikannan esiintymisalue on laajentunut myös läntiseen Suomeen. Läntisimmät pesinnät on vuonna 2004 todettu ruotsinkielisen Pohjanmaan ja Keski-Suomen riistanhoitopiireissä.¹⁸
50. Lisäksi suden säilymiselle on ja tulee myös olemaan Suomessa riittävän laaja elinympäristö. Suomen pinta-alasta pääosa on metsää,¹⁹ joten sudelle sopivia metsäalueita sen elinympäristöksi on riittävästi.
51. Komissio ei ole osoittanut, että suden suojelusta poikkeaminen Suomessa olisi haitannut suotuisan suojelun tason säilyttämistä. Päinvastoin, edellä esitetty osoittaa, että Suomessa noudatettava käytäntö on johtanut susikantojen kasvuun. Suomessa noudatettava käytäntö ei näin ollen haittaa suotuisan suojelun tason säilyttämistä.
52. Mitä tulee Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) uhanalaisuusluokitukseen, Suomi katsoo, että Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton luokituksen mukaista uhanalaisuusmäärittystä ei voida käyttää yksinomaisena kriteerinä luontodirektiivissä säädettyä suotuisaa suojelun tasoa arvioitaessa.
53. On huomattava, että käsitteet ”suojelun taso” ja ”suotuisa suojelun taso” on määritelty luontodirektiivissä. Näitä käsitteitä koskeva arviointi on näin ollen suoritettava direktiivissä määriteltyjen kriteerien mukaisesti. Lisäksi on huomattava, että vuoden 2000 uhanalaisuusluokitus perustuu suden yksilömäärien osalta vuoden 1998 tilanteeseen.²⁰ Jäsenvaltiota vastaan nostettua rikkomuskannetta on kuitenkin yhteisön oikeuden mukaan arvioitava perustellun lausunnon määräpäivänä vallinneen tilanteen mukaan.
54. Edellä sanotun perusteella Suomi katsoo, että susitilanne Suomessa täyttää luontodirektiivin 1 artiklan i kohdassa lajin suotuisalle suojelutasolle asetetut kriteerit ja että suden suojelusta poikkeamista koskeva käytäntö Suomessa ei haittaa suotuisan suoje-

¹⁸ Riistan tutkimuksen tiedote 203:1-7: Suurpetojen lukumäärä ja lisääntyminen vuonna 2004, Helsinki 22.8.2005, s. 5. (Liite 1)

¹⁹ Suomen pinta-alasta 69 % on metsää. Valtiovarainministeriössä toimivan valtioneuvoston tietohallintoyksikön ylläpitämä sivusto http://www.suomi.fi/suomi/perustietoa_suomesta/luonto_ja_maantiede/.

²⁰ Suomessa oli vuonna 1998 95 sutta. (Riistan tutkimuksen tiedote 203:1-7: Suurpetojen lukumäärä ja lisääntyminen vuonna 2004, Helsinki 22.8.2005, s. 4.) (Liite 1)

lun tason säilyttämistä. Suomi ei näin ollen riko luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa säädettyjä edellytyksiä.

2.2.2. Muu tyydyttävä ratkaisu

55. Komissio katsoo, että metsästämiselle on olemassa vaihtoehtoisia tapoja. Komission mukaan luontodirektiivin 16 artiklaa ei voida tulkita siten, että vaihtoehdon tulisi kattaa kaikki mahdollinen vahinko vaan että voidaan käyttää vaihtoehtojen yhdistelmää.²¹
56. Komissio ei ole osoittanut, miltä osin Suomen käytäntö rikkoo yhteisön oikeutta. Suomi on komission kanssa samaa mieltä siitä, että on mahdollista käyttää vaihtoehtoisten menetelmien yhdistelmää pyrittäessä selvittämään, löytyykö suojelusta poikkeamiselle muuta tyydyttävää ratkaisua. Näin Suomi myös tekee. Suomessa on käytössä monia erilaisia keinoja suden aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisyyn ja vähentämiseen. Suomessa käytetään myös näiden keinojen yhdistelmiä.
57. Suomessa käytössä olevia keinoja ovat muun muassa sähköaidat ja muut esteet, missä näiden käyttö on mahdollista. Riistanhoitopiirit jakavat käytössään olevia aitarakennelmia ja sähköaitoja tarvittaessa. Aitamateriaalien hankintaan voi myös saada taloudellista tukea valtion varoista.²² Aitojen ja esteiden käyttö ei kuitenkaan aina ole mahdollista.
58. Käytössä on myös karkotteita ja pelotteita, mutta myös näiden käyttöön liittyy ongelmia. Nämä keinot eivät toimi pitkällä aikavälillä, sillä pedot tottuvat niihin eivätkä sen jälkeen enää pelkää.
59. Muita vaihtoehtoisia menetelmiä on myös viranomaisten perustama erityinen nk. susipuhelinpalvelu. Palvelu perustuu lähettimellä varustettujen susien liikkeen seurantaan. Palvelupuhelinnumerosta on mahdollista saada ajankohtaista tietoa tietyn alueen susien liikkeistä koiravahinkojen ehkäisemiseksi.
60. Koska vahinkojen ehkäisy ei aina ole mahdollista, Suomessa on käytössä myös petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvausjärjestelmä. Valtioneuvoston asetuksen (277/2000) perusteella korvataan petoeläinten, mukaan lukien suden, ihmisille, liiken-

²¹ Kanteen 35 kohta.

teelle, maataloudelle, kotieläimille, viljellyille eläimille, elottomalle irtaimistolle ja po-roille aiheuttamat vahingot talousarvion rajoissa.²³

61. Suomi korostaa, että Suomessa tulee soveltaa perustetta ”ei muuta tyydyttävää ratkai-sua” erikseen jokaiseen yksittäiseen pyyntilupaan. Riistanhoitopiirit harkitsevat metsäs-tyslain ja -asetuksen mukaan jokaisessa tapauksessa kunkin tapauksen yksityiskohtien perusteella tämän perusteen olemassaolon. Piirien tulee jättää lupa myöntämättä, mikäli tilanteeseen on olemassa muu tyydyttävä ratkaisu – esimerkiksi sähköaita. Suomessa on siis käytössä muita ratkaisuja metsästämisestä sijaan. Lainsäädäntö myös edellyttää, että muun tyydyttävän ratkaisun olemassaolo tutkitaan ennen pyyntiluvan myöntämistä.
62. Edellä selostetut vaihtoehtoiset ratkaisut eivät kuitenkaan ole kaikissa yksittäisissä ta-pauksissa riittäviä. Se, mikä toimii yhdessä paikassa ei välttämättä ole käyttökelpoinen toisaalla. Tilanteet ovat erilaisia ja vaihtoehtoisten ratkaisujen käyttökelpoisuus on rat-kaistava tapauskohtaisesti erikseen.
63. Edellä sanotun perusteella Suomi katsoo, että Suomessa on käytössä vaihtoehtoisia ratkaisuja tiukasta suojelujärjestelmästä poikkeamiselle ja tämän muun tyydyttävän ratkaisun olemassaolon tutkiminen on myös suojelusta poikkeamisen edellytys. Suomi ei näin ollen riko luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan edellytyksiä.

2.2.3. Erityisen merkittävien vahinkojen ennalta ehkäiseminen

64. Komissio katsoo, että susien pyyntilupia myönnetään Suomessa säännöllisesti ennalta ehkäisevänä toimenä, mikä on vastoin luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan sanamuoa-toa ja direktiivin tavoitteita sekä periaatetta, että poikkeuksia on tulkittava ahtaasti. Komissio katsoo lisäksi, että koska lupia myönnetään ennalta ehkäisevästi, on epäto-dennäköistä, että kaadot kohdistuvat erityisen merkittävää vahinkoa aiheuttaviin yksi-löihin.²⁴

65. Suomi kiistää komission väitteet vahinkojen ennalta ehkäisyn osalta.

²² Vuonna 2002 määrärahoja oli aitamateriaalien hankintaan käytettävissä 509.000 euroa.

²³ Valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen oli vuonna 2002 eli kanteen arvioinnin kannalta merkityksellisenä ajankohta-na varattu 2.859.000 euroa.

²⁴ Kanteen 36 kohta.

66. Suomi toteaa, että luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan b alakohta sanamuotonsa mukaan nimenomaisesti mahdollistaa tiukasta suojelujärjestelmästä poikkeamisen erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi. Poikkeaminen erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi ei näin ollen ole direktiivin sanamuodon tai tavoitteiden vastaista.
67. Suomi katsoo, että vahingon merkityksellisyys tulee arvioida tapauskohtaisesti ja ottaen huomioon kunkin tapauksen erityispiirteet. Luontodirektiivin mukaan poikkeamis-mahdollisuuksilla voidaan ehkäistä onnettomuuksia ja turvata myös taloudellisia arvoja. Direktiivi ei missään tapauksessa edellytä, että vahingon olisi tullut jo tapahtua, ennen kuin tiukasta suojelujärjestelmästä voidaan poiketa.
68. Direktiivi mahdollistaa nimenomaisesti myös sosiaalisten näkökohtien huomioonottamisen. Luontodirektiivin 2 artiklan 3 kohdassa todetaan nimenomaisesti, että direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet. Susien ihmisille aiheuttama asumusten välittömässä läheisyydessä tehtyihin havaintoihin perustuva konkreettiseksi koettu uhka on yleistä turvallisuutta heikentävä tekijä.
69. Mitä tulee komission väitteeseen metsästyksen säännönmukaisuudesta, Suomi toteaa, että Suomen viranomaiset eivät suinkaan myönnä pyyntilupaa kaikkien saamiensa hakemusten perusteella. Kuten edellä on todettu, poikkeamisen edellytysten täyttyminen tulee tutkia jokaisessa tapauksessa erikseen.
70. Suomi kiistää myös komission väitteen siitä, että lupien myöntäminen erityisen merkittävien vahinkojen ennalta ehkäisemiseksi tarkoittaisi sitä, että kaadot eivät kohdistuisi vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin.
71. Suomessa voimassa olevan järjestelmän mukaan pyyntiluvat haetaan erikseen. Hakemukset on perusteltava. Keskeistä on, että lupia ei myönnetä automaattisesti, vaan lupaviranomaisen on lain mukaan aina tutkittava poikkeamisen edellytykset. Suomi toteaa, että 16 artiklan poikkeusperusteella riistanhoitopiireissä myönnetyt luvat myönnetään tietyille lupaa hakeneille henkilöille, tietynä rajattuna aikana sekä maa- ja metsätalousministeriön määrittämissä rajoissa. Lisäksi metsästysasetuksen 4 §:ssä edellyte-

tään, että pyyntiluvassa on mainittava alue, jota pyyntilupa koskee, sekä pyydettyjen eläinten lukumäärä.

72. Kuten edellä kohdassa 25 on todettu, riistanhoitopiirien päätökset susien pyyntiluvista ja arvioinnit mahdollisuuksista käyttää muuta tyydyttävää ratkaisua tehdään alue- ja paikallistasolla. Näin pyyntiluvat voidaan kohdistaa tapauksiin, joissa tarve niiden käyttämiseen on suurin. Alue- ja paikallistasolla on erityistä tietämystä kunkin alueen tilanteesta.
73. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL vastaa riistaeläinkantojen inventoinneista ja riistanhoitopiirien edustajat toimivat läheisessä yhteistyössä RKTL:n kanssa. Piirien toimihenkilöillä on siis hyvä kuva siitä, minkä suuruisia susilaumoja alueella on, mitkä ovat niiden reviirit ja minkälaista vahinkoa laumat aiheuttavat. Riistanhoitopiirien toimihenkilöillä on erityistä tietämystä vahinkokohteista, suurpetojen aiheuttamista uhkista sekä mahdollisuuksista käyttää muuta tyydyttävää ratkaisua. Toisaalta ministeriön asettama alueellinen yläraja varmistaa sen, että suurpetokantoja ei paikallisesta paineesta huolimatta voida verottaa liiaksi.
74. Komissio viittaa vahinkoa aiheuttavien yksilöiden osalta väitteensä tueksi kanteen alaviitteessä 6 Kainuun riistanhoitopiiriin kaudella 2004-2005 myöntämään viiden suden kaatolupa. Suomi huomauttaa, että komissio viittaa perustellun lausunnon määräpäivän jälkeiseen tapahtumaan.²⁵
75. Mitä tulee kanteen kohdassa 37 komission esittämiin toteamuksiin Suomen metsästysjärjestelmästä, Suomi kiistää komission tulkinnan. Pyyntilupajärjestelmän ulkopuolella myönnetty poikkeusluvut ja niiden kautta toteutuneet poistumat susikannasta otetaan vähennyksenä huomioon kyseisen alueen osalta joko kyseisen vuoden tai, jos se ei enää ole mahdollista ajankohdan vuoksi, seuraavan vuoden alueellista ylärajaa asetettaessa. Suomi viittaa edellä kappaleissa 24 ja 26 esitettyyn.

²⁵ Lisäksi on huomattava, että vastoin kuin komissio väittää, viiden suden kaatolupaa ei myönnetty yksinomaan Kuhmoon. Lupa on alueellisesti rajattu siten, että yhden suden kaatolupa myönnettiin Kajaanin, Paltamon ja Sotkamon raja-alueille, kahden suden kaatolupa Sotkamon ja Kuhmon raja-alueille sekä kahden suden kaatolupa Kuhmon itäosaan rajatulle alueelle. Edelleen Suomi huomauttaa, että kyseinen poikkeamispäätös on perustelujensa mukaan myönnetty yleistä turvallisuutta koskevalla perusteella (luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan c alakohta) eikä erittäin merkittävien vahinkojen ehkäisemistä koskevalla perusteella (16 artiklan 1 kohdan b alakohta).

76. Metsästysvuotta 2003-2004 koskevien komission väitteiden osalta Suomi toteaa, että päätökset ovat ajalta perustellun lausunnon jälkeen. Tästä huolimatta Suomi haluaa oikaista komission virheellisen poikkeuslupien määrää ja maa- ja metsätalousministeriön asettaman ylärajan suhdetta koskevan käsityksen.
77. Poikkeusluvut myönnetään määrääjäksi. Jos poikkeusluvalla saadaan saalis, tämä poistuma otetaan edellä selostetun mukaisesti vähennyksenä huomioon kyseisen alueen osalta joko kyseisen vuoden tai, jos se ei enää ole mahdollista ajankohdan vuoksi, seuraavan vuoden alueellista ylärajaa asetettaessa. Luvan määräaikaaisuudesta johtuen on kuitenkin mahdollista, että ongelmayksilöitä ei saada poistettua pyyntiluvan voimassa ollessa. Tällöin samaa aluetta ja yksilöä koskevaa poikkeuslupaa haetaan usein uudelleen. Mikäli edellytykset suojelusta täyttyvät, poikkeuslupa voidaan myöntää uudelleen. Mikäli edellytykset suojelusta poikkeamiselle eivät enää täyty, poikkeuslupaa ei myönnetä.
78. Luvan määräaikaaisuudesta johtuen lupaa ei siis välttämättä kaikissa tilanteissa voida käyttää, mistä johtuen samaa aluetta ja samoja vahinkoyksilöitä voi siis koskea useampi myönnetty poikkeuslupa.
79. Edellä selostettu osoittaa selvästi, että yksinomaan myönnettyjen poikkeuslupien määrä ei suoraan kerro niiden tilanteiden olosuhteista, joissa viranomainen tekee ratkaisuja tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Luvan määräaikaaisuudesta johtuen lupaa ei välttämättä kaikissa tilanteissa voida käyttää ja luvan myöntäminen toisen hakemuksen perusteella on mahdollista edellyttäen, että direktiivissä asetetut edellytykset suojelusta poikkeamiselle edelleen täyttyvät. Toisaalta lupia ei myöskään myönnetä jokaisen hakemuksen perusteella.
80. Edellä sanotun perusteella Suomi katsoo, että luontodirektiivin 16 artikla nimenomaisesti sallii suojelujärjestelmästä poikkeamisen erityisen merkittävien vahinkojen ennaltaehkäisemiseksi. Se, että poikkeaminen tapahtuu erityisen merkittävien vahinkojen ennaltaehkäisemiseksi ei tarkoita, etteivätkö kaadot kohdistuisi vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin. Suomi ei näin ollen riko luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan edellytyksiä.

Johtopäätös

81. Edellä esitetyn perusteella Suomi katsoo, että Suomi ei ole rikkonut luontodirektiivin 12 ja 16 artiklaa komission kanteessaan esittämällä tavalla.
82. Suomi pyytää, että yhteisöjen tuomioistuin hylkää kanteen ja velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kunnioittavasti

Suomen hallituksen puolesta

Valtionasiamies²⁶

Elisabeth Bygglin
Elisabeth Bygglin

LIITTEET

Kaksi kappaletta. Ks. liiteluettelo

²⁶ Ulkoasiainministeriön työjärjestyksen (N:o 286/2003, annettu 28.3.2003) 48 ja 88 §:n nojalla EU-tuomioistuinasioiden johtaja Elisabeth Bygglin toimii Suomen valtionasiamiehenä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa.

LITTELUETTELO

Liite 1: Riistantutkimuksen tiedote 203:1-7, Helsinki 22.8.2005: Suurpetojen lukumäärä ja lisääntyminen vuonna 2004 (tiedotteessa 7 sivua), vastineen kohta 27 (s. 9), kohta 47 (s.12), kohta 48 (s. 12), kohta 49 (s. 12), kohta 53 (s. 13).

Liite 2: Riistantutkimuksen tiedote 190:1-7, Helsinki 20.9.2003: Suurpetojen lukumäärä ja lisääntyminen vuonna 2002 (tiedotteessa 7 sivua), vastineen kohta 47 (s. 12).

Valtionasiamies

Elisabeth Bygglin
Elisabeth Bygglin